

ՄԷՏԱՅԸ

ՀԱԳԸԳԷԹ

ՆՈՒՄԵՐՈ 138

ՉՈՐՇԵՆՊԻՅ

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Ս Է Ն Է

30 ՅՈՒՆԻՍ 1871

Սէտայը Հաղըգէթ հաֆթատա իբի տէֆա եանի չարչանպի՛ն վէ ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի պէօյիւք նիւսիւէ թապ ու նէչր օլունաճադ տրր : Պիր սէնէլիյի բէշին օլարադ պիր լիւրայը Օսմանիյէ տիր : Ալթը ալըղը իւչ պէյադ Մէճիտիյէ , վէ իւչ ալըղը իբի մէճիտիյէ տիր : Պէնէր նիւսիւէսի 40 բարա : Թաշրալար իչիւն բօսթա իւճրէթի այրըճա ախդ օլունուր : Ապօնէ օլմադ իչիւն Ղալթատա Էրմէնի քիլիսէսի սօգաղընտա Նօ . 19 իլէ մուրադգամ Միւհէնտիսեան մաթպասարնա միւրաճաաթ իլլէմէլէրի իթթար օլունուր , իլանաթըն պէնէր սըրասը իւք տէֆա իչիւն 100 բարա , իքինճի տէֆա իչիւն 60 բարա սըր : Զիյատէ ուզուն նէչրիյաթ իչիւն այրըճա բազարլըդ օլունաճադ տրր :

ՍՍԻԹԱՆԷ 30 ՅՈՒՆԻՍ

ՄԻԼԻՅԷ

137 նու մէրօ զազէթամըղ իլէ Մէճմուանըն 927 նուսիսիսիտէ տէրճ օլունան պէնտէ վէրիլէն ճէվապըն տէվտմ վէ խիթամը :

Մէճմուայը Հալաաիսին 917 ինճի նիւսիսիսիտէ Հատունիսթ ֆըրգասընը պիլ մուհաբէմէ և ըն « սէրնամէսի իլէ եաղըլմըճ օլուն պէնտ գրասաթ օլունուալ , գէլլինտէ « տէվամ օլունալ ճապ Դ իպարէսի կէօրիւմէքէ , պիր մուֆասաալ պէնտին գըսմը Էվլէլի օլտուղու աղնաշըրարադ , վէ իշ պու գըսմը իսէ պիր թագըմ ապէսիյաթ տան իպարէթ օլմասը ճիհէթի իլէ , մա պազըսը տաթիսիթթապի պունա պէնդէր սաչմասաբան , վէ Էթէյի բէշինէ ույմադ սէօղլէր վէ ճիւմէլէր օլաճաղընը գալլիյէն պիլտիլիմիդտէն , հէմ մուհարրիլիսի մահճուպիլէթ տէն վէ օգույաճադ օլանլարը զասմէթտէն վիպայէ իթմէք նիլէթի խալ :

Իլլէսի իլէ , տէր հալ պու գըսմընա գըսասաճըգ պիր ճէվապ գալլէմէ ալընըպ զազէթամըղըն իւք չըգարըլաճադ նումէրօսու իլէ իլան վէ պու մէսէլէ իլէ շու կէվէզէ Մէճմուանըն աղզը գալթաթըլըր ումիտիլտէ իքէն , հէնուզ ճէվապը կէօրիւնմէքսիլին իքինճի գըսմը օլանը տէր հալ մէյտանէ ալթըրարադ Էիլնէ գօրգտուղումուղա ուզրատըր :

Հատունիսթ ֆըրգասընըն մուհալթէմէսինէ քէնտի քէնտիլի մէմուր ի տէն զէմանէմիդ Տօն Բիշօթու հիտտէթինի թէյըլին իտէմէլէրէք թալլա ոընտան տիւլտիւլիւնիւ չէքէր՛վէ պիլնէր պիլլէյինէտէ գարղըսընը կէչիլիլ , վէ պիլլէ հատտիմիդի պիլտիլմէք իչիւն հէմէն շիթապլէ իւզէրիմիզէ հիւճմ իտէր , Շիւքիւլլէր օլտուն քի , բէն տի ալչապ վէ պիլ պիրադ Էիւքսէքաէ պու լունտուղումուղտան պիլ թապըրիպ թալիլիսի կէրիպան իտէրէք , շիմ տի լադլադիլլէթին իքինճի գըսմընա վէրէճէյիմիլ ճէվապը հաղըրլամադլա մէչղուլ օլունուղ :

Մէճմու տտա կէօրիւլէն շու իքի

պէնտին Էհմիլլէթի Էօղ իսէ նիլլինճէվապ վէրմէլի տիր տէնիլ իսէ , պիլ տէ տէրիլ քի , չիւնքի զազէթա օգույանլէրին իչիլնաէ , տօղրույու Էաղնըչտան , կէրչէյի Էալանտան ֆէրք իւ թէէմմիլ իտէմէլլէրէտէ պուլունապիլլէճէյինտէն , Մէճմուանըն Էալան Էաղնըչ Էաղմադտա օլտուղու մէգալաթը հաղըգէթը հալէ մագրուն պիլիպ կիրիֆթարը զաֆլէթ օլմասընլար իչին տիր :

Կէլլիլիմ շիմսի շու իքինճի ֆասլըն թէտգիլլինէ :

Պիրինճի . Սինոգոս մէճլիսինին լիյասէթինտէ պուլունան Հատուն Էքէնտի հաղըթէթլէրի օլտուղունտան , վէ մէճլիսի մէղքիւր Բօմա ինտիլտէատի պիր խթիչարէ մէճլիսի աատ օլունաճաղընտան , վէ գաբուլարը տալիս միլլէթ Էօնիւնէ գաբանմըչ պուլունտուղունտան վէ նիհայէթ շու Էապու սէպէպտէն պէօյլէ պիր մէճլիտէն ըրալհաթ վէ մուհատէնաթ պէքլէմէք վահի թէչէպպիլտաթ տէյիլ մի տիր տէյու Էիւալ իտէր Մէճմուանըն մուհարրիլի :

Եյէր օլ սիւնհոտոս մէջիսինտէն միլլէթին ումուրու բուհանլէսի հագ- գընտա վէրիլէճէք գարարըն, պիր է- հէմմիլէթի օլամաղ տէնիյօր իսէ, ա- ճապ հերետիկոսլուգ թէօհմէթի իլէ միւթթէհիմ, վէ Գաթուլիք քիլիսէ- լէրինին ճիւմլէսինտէն գապուլ օլամա- յան, իւչ բիսգոպոսլարըն ագտ իթ- տիքլէրի, վէ գաբուսուսու Գրիգորա Միքայէլէ, Յովհաննէսէ վէ Կիրակո- սա աչըգ պըրագտըգլարը մէջիստէ վէրիլէն գարարար մը շայանը գա- պուլ, վէ տինտարան իշիւն մագ- պուլ սայըլմալը տըր, պու սիվալիմի- վին ճէվապը բէք գօլայ տըր զանն խտէրիլ:

Իքինճի. միլլէթին ումուրու ճիւմա- նլէսի խտարէսինի, Հասուհիսթլէր, միլլէթէ այիտ պիլիրիլ տէտիքլէրի հալտէ, պուսուսն զասպընա սէպէպ օլան Հասուսն էֆէնտիլի արայըպ վէ օնուսն տէֆինին չարէսինէ պագմագ իսթէմէզլէր տէնմիշ տիր:

Մանթըգ գայիտէսինճէ շու եա պու շէյ, պանա եա պիլիլ այիտ տիր տէմէք, օլ շէյի զայպ իթտիմ, էլտէն չըգարտըմ տէմէք օլմայըպ էլան օլ շէյէ միւթէսարք օլտուղունու պիր գաթ տահա թաստիգ իթմէք տիր, Մէճմուստա իլմի մանթըգ գայիտէ. սի արամագ տպէս խոուկինտէն իշ պու իքինճի ճիւմլէտէ եազըլմըշ օլան սէօղլէրին մանայը հագըգէսի արա- նըլմալը տըր:

Մէսէլա շու արալըգ շարգըլըր հուգուգ արայօրուգ, վէ պու արա- մագտա օլտուղունուգ հուգուգու է- լէ կէչիլէմէտիլիմիլին սէպէպի քօն. սէրվաթէօն տէնիլէն միլլէթին էք- ուրիլէթի տիր, պինտէն տէյհ, իքին- ճի ճիւմլէտէ վագ օլունան էսաս մուճիպլինճէ, իւք իճրասը լաղըմ կէ- լէն շէյ, պու քօնաէրվաթէօնըրը, ետնի էքսէրիլէթի միլլէթի մահվ ի- տիւպ օրթատան գալուըմալը տըր տէմէք իսթէնիլ էսաս պիր բէրէ գա- պուլ օլտուսու, արթըգ պաշլամալը լայէն գաթի իսթիտալար գալէմէ ա- տըրըպ հէմն պիր պիրի արգասընա

Պապը Ալիյէ թագսիմ իթմէլի, վէ պու քօնաէրվաթէօնըր, խայինի մի- լէթ խայինի տէվլէթ տիրլէր տէմէլի պուսլարը չօլուգ չօճուգլարը իլէ տի- յարը ախէրէ տէֆ իտիւպ կէօնտէր- մէլի տէյու իմա իթմէլի են. են. համո օլտուն բի հէր մէչրու հալտէ պուլունան պիր հիլէթին պիթթապի քօնաէրվաթէօն օլամաղը միսլիլու հէ- յէթը տէվլէթ տախի քօնաէրվաթէօն օլտուղունտան, Մէճմուսնըն մու- հարբիլլէրի արգուլէրինէ նայիլ օլա- մատըլար:

Մէճմուսնըն 927 ինճի նուսիւ- սինտէ եազըլան սէնտին տէօրտիւն- ճիւ ֆըրգասընտան տօքուղունճու ֆըրգասընա գատար սէրտ ու պէյան օլունան մէքալաթըն, վէ մուհարի- լի թարաֆընտան վարիտ օլան սիւալ- լէրէ, սէրիհաթէն, տէֆաթէն վէ միւքէրլէրէն լաղըմ կէլէն ճէվապ- լէր ագտէմճէ վէրիլմիշ յօլուպ, հէր բէս պու ճէվապլէրի Մէտայը Հա- գըգէթին ճիլլոլէնիլմիշ օլան վէրա- գալէրինտէ օգուսուլ, վէ օգույա- պիլէճէք օլտուղունտան. պուսլար- տան սարֆը նազար իլէ, Հասուսն է- ֆէնտիլին իսթիֆասը հագըգընտա եազըլմըշ վէ շայանը թաաճիւպ պու- լունան ֆըրգանըն ճէվապընա նագլը քէլամ խտէրիլ:

Մէճմուսնըն մուհարբիլի օլան քիշի զատէ Տօն Գիշթ հէր քիմ իսէ շու սիվալը իտէր:

“Միհրան պէյ էֆէնտիլին խանէ- սինտէ վէրիլէն գարար իւղրէ Հա- սուսն էֆէնտիլին իսթիֆասը սահիհ պիր իսթիֆա օլմուշ օլայըսը, մու- մայիլէյհին պիլ ֆիլի գաբուճա օլան միլլէթ իլլէրինէ միւտախէլէ իթմէ- մէսի լաղըմ կէլէճէլինտէն մաստա, հալա կէլէն սէնէ գէկտեմբէր պի- լինճի կիւնիւնտէ թարաֆը տէվլէթը Ալիյէտէն աղլի իլան վէ իճրա օլմասը պէյհոտէ վէ հիւքիւմիւղ պիր շէյ օլմամալըտը. . . վէ պիրաղ աշաղտա տախի. ” հայտէ պիլ ֆարգ Հասուսն էֆէնտիլին օլ վագըլթաթի իսթիֆա- սը սահիհ օլտուն, տահա կէլէնլէրտէ

ինֆիսալինէ տայիր վէրիլէն էմր ու- իրատէի Սէնլէ հանկը սըֆաթընա շամիլ աոտ օլունմալը տըր. . . բաթ- լիքլիննէ օլամաղ չիւնքի զաթէն իս- թիֆա իթմիշ իտի տէնիլիյօր, էյլէ իսէ կաթողիկոսլուղունա այիտ օլմալը տըր էյէր ֆիլ հագըգէ էյլէ իսէ, նիչին իրատէյի Սէնլէյի գապուլ իթ- մէյիպ հալա թէաննիւտ վէ մուսա- լիֆէթ իպրաղ օլունույօր. . . :

Շու ճիւմլէտէ եազըլմըշ օլան իսթալի խապիս սէօղլէրի օգուսուլ- ղուսուգտա հէմ կիւլտիւք, հէմ մահ- սուսն օլտուք:

Կիւլմէմիլիլ սէպէպ շու օլտու քի- պու սէօղլէրի եալան հէրգէ վէքիլ, մէսէլէյի միլլիլէյի միւհիմմէնին մու- հաթէմէսինէ քէնտի քէնտիլի հաթիմ նասպը թայէլին գըլուղը հալտէ, Հա- սուսն էֆէնտիլին օլ հէնկեամտէ Ասի- թանէ բաթրիքլինտէն իսթիֆայէ մէճալուր օլտուղու նէ սէպէպէ մէպ- նի օլտուղունա, վէ իսթիֆասընը Պապը Ալիյէ կէօնտէրտիլի հալտէ նէ հիքմէթէ մէպնի թարաֆը հիւքիւմէ- թի Սէնլէտէն գապուլ օլամատըլը- նա: իսթիֆասը գապուլ օլունմայան պիր մէմուրուն կինէ պէր գայտէ ֆիլ- լէն տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղու մէ- մուրիլէթի իճրայա մէզուն օլապիլ- ճէլինէ, վէ գէկտեմբէր այընտա ի- լան օլան մագուլլէթի իշ պու Ասի- թանէ բաթրիքլիննէ այիտ օլուպ, աոտ կաթողիկոսլուղունա շուսուլի օլմայըպ վէ օլամայաճաղընա, վէ Ա- սիթանէ բաթրիքլինտէն պու տէ- ֆա աղիլ օլուպ, թէաննիւտէն իճրա իթմէքտէ օլտուղու է մէմուրիլէթը բուհանլէն անճագ հայիլ պուլուն- տուղու կաթողիկոսլուք բիւթալէսի իճապընտան օլտուղունա, աոտ վէ քաթա մայիւմաթը օլմայարագ պիր չօգ աննաշըլմաղ սիւալլէր իտէրէք, թաաճիւպ հալինտէ վէ հայրէթտէ գալմըշ օլտուղունու իմա վէ պէյան խտէր:

Մահսուսն օլուշուսուգուն սէպէ- պի տախի շու տուր բի պու նէվի ապէսիլաթը Դեաղըպ իլան իթմէյի

միւթէճասիր, վէ մէսսղիհի միւլիէ-
նին էլիֆ պէսի մէսսպէսինտէ պու-
լունան վուգուաթը ատկէտէն պի-
պէհրէ օլան պիր թագըմ ճիւհալա
եարըն պէջիւր, աստամ օլուր, վէ
հիւտա նէ քէրտէ, իտարէյի միւլիէ-
միզին պաշընա կէչէճէք օլուրէր իսէ,
զաւալը միւլիէթ նէ հալի մէվէլլէթ,
վէ նէ տէրէճէ քէրիշանիւթէ կիրիֆ-
թար օլաճաղընը շիմտիտէն կէօրիւպ
պիլմէմիզ տիր:

Մէճմուանըն մուհարրիբի էքրէմի
օլան քիշի զատէ մէսէլէյի միւլիէտէն
ասլա մալիւմաթը օլմայարագ, գա-
լէմէ ալմըշ օլտուղու մուֆասսալ վէ
միւղէվղէպ պէնտին նիհայէթի օլան
ֆըրգասընտա էքրէրիւթի միւլիէթի
ճամի օլան Հասունիսթիւրի, եանի
գաթօլք միւլիէթինին հէյէթը մէճ
մուասընը պէր թարաֆ իտէրէք սէօ-
ղիւնիւ պիր շախսը վահիտ իւղէրինէ
չէվիրիւր վէ գալպինտէ մահֆուզ օլան
ղէհիրի ուշար:

Թէքէպիւր, զարազ, նէֆասնիւթ
վէ հասէթ տէնիլէն հուլարտան պի-
րիսի պիր ատամտա պուլունմասը
հէքքէսին գալպինէ կիրան կէթիւրի
իսէ տէ, պու պէտ հուլարըն ճիւմ-
լէսի պիր գալպտէ իճթիմա իլէմէսի
քէյֆիէթի տօղրուսու շայանը թէէ-
սիւֆ տիր:

Պու ֆէյիլտէ օլան պիր զաւալը-
նըն կէչիրտիլ էօմիւր նէ սէֆիլ էօ-
միւր օլմալը արը: Թէքէպիւրիւ-
վար, քիմսէ քէնտինէ հիւրմէթ, րիա-
յէթ իթմէզ: Ղարազ ու նէֆասնիւթ-
թի զալիպ ֆագաթ քիմսէյէ պիր զա-
լար զիյան վէրէմէզ: Հասէտի շէտիտ
անճագ էիւքսէյէ էլ ուղաթամագ,
պու հալտէ պուլունան զաթ հէր
քիմ օլուր իսէ օլտուն, վէ նէ քէրտէ
արգասընտա սագլանըրսա սագլանսըն
պիլ օնու աճըր վէ ըսլահը աիւրագը
իչիւն տուա իթմէքտէ գուսուր իթ-
մէյիլ:

Գասպար պէյ էֆէնտինին պու
կիւն բօնէրվաթօլէր իլէ պուլուն
մասը մէսէլէսինէ կէլինճէ պիլիմ պու
պապտէ պիր հիւքմ վէրմէյէ սէլահի

յէթիմիլ էօղ իսէ տէ, զաննըմըզա
կէօրէ պիր պաշընա ոէպէպի Մէճ
մուանըն մուհարրիւրէր, վէ ալէլ
խուսուս ճէվապընա միւսարատթ օ-
լունան պէնտիւրի գալէմէ ալմըշ օ-
լուն արապիլին րէֆագաթընտա պու-
լունմաագ արգուսի օլմուշ տուր:

Օգուլանլարտան րէճա իտէրիւքի,
եազտըզլարըմըղ տիգգաթիւ օգումա-
յա թէնէզիւլ պուլուրտունլար, օ
հալտէ կէօրիւրէր քի՝ սէօղիւմիւզ
պիլ հասսա Մէճուսը հալատիսին
մուհարրիւրէրինտէն պաղըլարը հագ-
զընտա օլուպ, շարգըլ տէնիլէն ճէ-
միւթին ումումը հագգընտա տէ-
յիլտիր: ճէմիլէթի մալիւմէ արա-
սընտա քէք չօգ գաթիւր վարտը-
լար քի անլէրէ հէր սիւրէթտէ րի-
պէթ վէ հէօրմէթ իտէր, տօսթ-
լըզլարը իլէ միւֆթիսիր օլուրը:
վէ էմէլ ու արգումուզ անլէր իլէ
շու մէսէլէյի միւլիէթ ճիւհէթինտէ
տախի ագտը իթթիֆագ վէ թէճ
տիրտի մուհապպէթ իթմէյի քէնտի-
միզէ շէրէֆ աստ իտէրիլ:

Բաբա հագրէթլէրինին 25 ինճի
սէնէսինին խիթամը վէսիլէսի իլէ
Պուրթ սէրբիսագոստունուն քէնտի
ճէմիլէթինէ եազտըղը նամէի ումու-
միսի:

137 ինճի Նումէրօֆան պագիլէ վէ իլիւմ:

Չէվիրին կէօղիւնիւզիւ հէր թէ-
րաֆա, վաթիգանտան տըշարըտա
պու սըֆաթը լէքէտար իթմէմիւշ օ-
տուղունու ըրար իտէպիլէն քէք ազ
տըր: Լաքին օրատա նիչէ տէհրլէրտէն
պէրու ինչա օլունուպ տա շիմտի
տիւշմէնլէրին իսթիլայը մէքրուհէսի
իլէ պիր մահպուս մահալինէ թահվիլ
զըլմայա թէչէպպիւս օլունան շու
պէլտէյի Ալլիէտէ սիլ էօյլէ պիր շէյիս
վէ իսթիլար պուլաճագսընը քի
եաղնըլըղա ասլա կէրիպանըն էյմէ-
միւշ, եաղնըլըղըն միւղաֆֆէր օլտու-
ղունտա տախի ասլա ճիւնայէթ իլէ

ուղաշմամըշ, հագգանիլէթ վէ ատու-
լէթի ասլա թէքը իթմէմիւշ: Տայիմա
վէ ամմէյէ կէրէք պէյիւքլէրէ կէ-
րէք քիւչիւքլէրէ կէրէք հիւքմտա-
լարա, վէ կէրէք ալիմէրէ ճահիլէ-
րէ զայըֆլարա տօղրուլուզ վագ իթ-
միւշ, վէ հալա վագ իթմէքտէ տիր,
վէ տայիմ իւզղամ տախի տօղրուլու-
ղու վագ իթմէքտէն տուր օլմայաճագ
տըր, ասլա վագիֆէ իթմէյէրէք, տօղ-
րուլուղուն վագընըն անլէրէ մագ-
պուլ եախօտ նամագպուլ օլուպ օլ-
մայաճաղընը: Նիչին քի քէնտիսի մին
թէրաֆը ուլլահ վատ օլունան էպէ-
տի սահիհիլէրէրին միւսթէվտաղը (ա-
ւանդապահ) վէ թաշ (Պետրոս) սէ-
պաթընա միրասիսօր իտուկինտէն ու-
հիհիլի վագ իլէմէմէք օնա միւմքիի
տէյիլ տիր:

Հագգանիլէթտէ սէպաթ մաստու-
սի ատալէթտէ սէպաթ քէյֆիլէթիւ-
տէն միւմթէնի իւլ ինգըսամ պիր քէյ-
ֆիլէթ տիր: Կէրէք հագգանիլէթ վէ
կէրէք ատալէթ իքի զըղգարտաշ օլ-
տուղունտան վէ իքիսի պիր մէնպա-
տան միւնչա վէ սուտուր իթտիլին-
տէն եէկտիկէրինտէն պըրլամագ:
Չիւնքի օ եալընըղ տօղրու տուր նէ
քի սահիհ տիր: տօղրու օլան ճիւմլէ
շէյլէրին սահիհ օլմաը թապիի տիր,
ատալէթ հագգանիլէթին սըֆաթլա-
ընտան պիրի տիր:

Իմտի չար ագթարը ճիւհանտա
պուլունմուշ մու վէ պուլունուր մու
տալէթի շու մուագղամ ֆահանա-
յապէտիմիլտէն զիյատէ շէճիանէ
մուհաֆագա իտէն պիր զաթ տահա:
Հուգուգու հէր թէֆէրիւաթը վէ
ճիւհէթի իլէ օնտան զիյատէ քիմ մու-
հաֆագա իթմիւշ տիր, քէնտի մէսէլէ-
սինտէ նէ մէրտիլը, նէ գուվիլէթ վէ
նէ սէպաթ: Ումումուն իսթիլարը
սիւքիւթ իլէտիլ թագտիրտէ քէն-
տիսի սէյլէր, նէ պիր հիւքիւմէթ
նէ էքսէրիլէթ նէ հագարաթ, նէ
թէհտիտաթ տալա անըն ֆէզահէթը
լիսանընա պիր էնկէլ վագ իտէմէտի:
Նահագըլըզ հիչ պիր տէֆա անըն
աղընտան ճիւզի սիւրէթտէ օլտուն

պիր ֆետաբեարըդա նայիլ օլամատը , ինչպիսիք հուգուգ խիյանէթի ապա ա- նըն հուգուգուենտա պիր կիւն կէօր- մէտի : Այել խուսուս ֆիլիսէնին վէ ֆիւրսիի շէրիֆին հուգուգլարընա կէլինձէ , զալիպ կէլինմէզ պիր սէ- պաթտա թէհասիւն իլէմիլ տիր :

Հիւ պիր շէյ եա տօղրուտան տօղ- րույա եա տա պիլ վատէթա օլան օլ- մուշ մատտէլէրինի քէնտիսինէ թաս- տիգ իթտիլէմէմիլ տիր :

Քէնտի սէլէֆը զիւշէրէֆլէրինտէն պիրիսի իլէ քէնտինէ հազրէթի ծա- վութուն շու քէլամէրինի պիր սըֆա- թը մատսուսէ իթթիսազ իլէմիլ տիր : « Հագգէթի սէվէթ . վէ հագգը ըէպ ի- պիթ » :

Հագգանիլէթ վէ հուգուգտա րունուժայը միւրայայը հուսուլ օ- լան իշ պու սէպաթ մէշագգաթտա զահիր օլան սէպաթ ֆաղիլէթի իլէ ճիլասազ պուլունմուշ տուր :

Փիլ վագը մէշագգաթ հիւ պիր տաղիգէ անտէն պրըլմամը տրը : Ա- տըմարըն ալթընտա ալամէթը միհն իւ միհէն թէքսիր վէ թէգէիտ իթ- միլ տիր : Թափոր տաղընըն մէսէրէ- թի իլէ տիլշատ պուլունտուգտան « տօղրա , Գոդգաթա տաղընըն տախի սի- յասէթլէրինի տուլմուշ տուր : Տէրա- լէր պատէսինի թա թօրթուսունա գատար նուշ իթմիլ տիր : Մէմալիքի զասպ օլունմուշ , թէպապարը իս- եանա թահրիգ գըլընմը , Բօմա պէ- տէսի թօր աֆէթինէ միւպթէլա օլ- մուշ կրօնաւորլար նէհպիւ զտրաթ վէ թարթ օլունմուշ , մանաթըլըլար մի- րիլէ զապթ իտիլմիլ քիլիսէ քէնտինին էն էհէմմ վէ էլգէմօլան հուգուգու- նա տէկին թախթը զուլմ վէ ըէնձի- տէտէ պուլունմուշ , նիհայէթ հիւ պիր տէրա վէ ֆէլաքէթ վուգուին- տէն սարֆը նազար Իօլունմամը » :

Էլ ճիւմէ պունձա մէշագգաթ վէ միհէնէթ արասընտա առաքելական շու քէլամէրի աղղընտան ապա թէրը իթմէմիլ տիր : « Էլ Էլիթ . օլմազ . եա- րամայը : Պիգէ գարը , Առաքելա- կան բիւրոյէ գարը . վէ քիլիսէյի

շէրիֆէ գարը հէր նէ քի իճրա ի- տիլմիլ իսէ , հիւ պիրինի գապուլ իթ- մէյիլ , վէ գապուլ իտէմէյիլ . պու- եէնիլմէզ սէպաթ մուվաճէհէսինտէ հէր ճահտ իւ զայրէթ եօրկուն վէ զայիֆ գալմը տրը :

Եէնի պիր վուգուաթ պիգէ իս- պաթ իտէր , քի պու թէտալիլէր թէպտիլ օլմամըլար տրը :

Իթալիա գամարալար թէէմինաթ լայիհալէրի տէնիլմէյէ պիլ իթթիֆազ մուհէտէ իթմիլ օլտուգլարը շէյէ գուրա աթմայա գալգըշարլար :

Բաբայը ճիւմանի հիւքիւմէթին տէն սարայլարընտան , մէմալիքինտէն հիւքիւմտարըլընտան վէ հէմէն լտէ- հըրլէրտէն պէրու ֆիւրսիի շէրիֆէ պիտ օլան պիլ ճիւմէ սէրվէթտէն սօյուպ մահրում իթտիքտէն սօղրա , շիւմի օնտան ալընմայան պիր մատ- տէյէ քէֆալէթ եա թէէմին իթմէք իշիւն բարլամէնթօնուն գուրա վէր- մէսի ճայիլ վէ մինասիպ ատտ օլուն- տու :

Անձագ պու խայալի թէէմինաթ հագգընտա եէնի պիր մէթուպիմիլ իլէ նէ էֆբեարտա օլտուգուալու պէյան իթմիլ իտիք : Պու թէէմինաթ տէնիլէն շէյլէր հիւ պիր շէյ թէէմին իտէմէլլէր : Պու թէէմինաթ իլէ քիւմ- սէյի ալտաթամալար :

Սիլլէրէ սէյլէտիլմիլ կիպի , Գա- թօլիք լիճտանլար պու պապուտէ պաշ- գա թէէմինաթ թալէպ իտէրէր , եանի Բաբայա իթա օլունաճագ- էն միւէսիլ , վէ սահիճ թէէմինաթ Բաբանըն պունձա տէհրլէրտէն պէ- րու թէէսի օլունան հիւքմտարըլը- նըն թէմամիլէթի վէ ֆիլիլթաթը ի- լէ կէրիլէ խստէ գըլընմադ քէյֆիլէ- թի տիր :

Բաբա պաշգա թիւրլիւ սէր- պէսթ վէ իսթիգլալ օլամազ , էյէր քի էլ- քալըլ քէլիլմէսինին քէաֆիէյի ահրեամը իւղրէ հիւքմտար օլմազ ի- սէ եանի քէնտի հուգուգլարը թէ- մամիլէթ իլէ քէնտինէ վէրիլմէզ իտէ- Անլէր քի էհըր պասիլէթ վէ էրպա- պը ֆէթանէթ տիրլէր , պունլար նա-

սըլ քի սիլլէրէ տախի թաֆսիլ վէ թէֆսիլ գըլարըլ , անլէր իշիւն պուն- լար ինքեար գապուլ իթմէզ սահիճ- լէքլէր տիր :

Պու կիւնրի կիւն եալընըլ Բաբա հազրէթլէրի պու սահիճլիքլէրի իլան իթմէքտէ օլուպ , սիլ տախի օնուն սէսինէ գուլագ վէրմէլիսինիլ :

Խմտի Բաբա հազրէթլէրի մայիս 15 թարիխի իլէ իլան իլէտիլի նամէյի ումուսիլէսինտէ քէնտի ճիւմանի հիւ- քիւմէթինին եէրինէ մուգապէլէթէն իթա օլունմագ իլին թէրթիլ օլու- նան շու խայալի թէէմինաթ հագ- գընտա ըէսմէն բրթէթօ իլէր , նա- մէյի ումուսիլի մէզքիւրիւն շու քէ- լամարը շայանը տըգգաթ վէ նէ րատաէաէ մագրունուս պըհէթ օլ- տուլու աշիքեար կէօրիւնիւր :

« Պու պէյլէ օլարագ պիլ տէֆաաթ ալանէն պէյան իլէտիլմիլ կիպի , պիլլէր Ալահն վէ Առաքելական քիւրսիի շէրիֆին հուգուգլարը օլան պիլիմ պու հուգուգուալուն հէր նէ վէճի իլէ օլուր իտէ օլուն մահվ եա ինչպիսիք միւստի օլան շու եա պու միւսալէհէ թարիլինէ տուլուլ իտէպիլմէք իշիւն եէմին իլէ պէնտ օլտուգուալուն վատըմըլտան իուրուճ իթմէք ճիւնհասընը իլթիլամ իթմէ- միլ լաղըմ կէլէճէլինտէն համիլ օլտու- զըմուլ մէմուրիլէթ ֆէրայիլլինէ թաթպիլէն , մուգատտէս հիւքիւ- մէթիմիլի վէ օնուն սէրպէսթլէթի- նի մուհաֆազա իթմէք հիլէսի ալ- թընտա վէ հագգ Թապա հազրէթ- լէրինին պիր թէտապիլի մատսուսէյի իլահիլէսի իլէ քիւրսիի շէրիֆին մէ- թանէթ վէ գուվլէթ քէսպ իթմէսի մագսէտի իլէ իհսան իլէմիլ օլուպտա տէլալիլ գալլիլ վէ շէրլէ իլէ իւհ- տէմիլտէ պուլունան , վէ օն պիր ա- սըրտան պէրու հուգուգու ֆիլիլլէ իլէ մայիլ օլակէլիլմիլ ճիւմանի հիւքիւմէթիմիլի պիլտէն զասպ իլէ անըն եէրինի տօղրուժագ իւղրէ ի- թալիա հիւքիւմէթի թէրաֆընտան թէրթիլ վէ իճտտ օլունան շու թէէ-

մինամ Եախոտ Թագմինաթարը հէր հանկը գտիտէ իւղէրինէ միւստիւ ոլմուշ տա ոլտա . Եախոտ պուհա էմ սալ տայիր պիր շէյ հէր նէ ճիհէթ վէ սուրէթ իլէ ոլտը իսէ ոլտուն գալ թէն գաղուլ իթմէք միւսթինսիլ ոլտուղունուլ քէթմ վէ իսթա իտէմէյիլ :

« Պիւթիւն պու շէյլէրի նաղարը Թէտգիլ վէ Թահգիլէ ալտըղմըղ տա : » նաղը քի պօրճումուղ տուր , նիշէ տէֆա սիղէր իլէ պիլ իթթիլ ֆագ գարար վէրիլ Թասսիլ իթտիլ յիմիլ կիպի պու տէֆա տախի Թէք րարէն պէր միւսթիլ ֆէրիլէյի զիմ մէթ քէլամը սէպաթ իլէ գարար վէ րիլիլ քի քիւրսի շէրիֆին ճիւմանի հիւքիւմէթի Հագգ Թասալա հաղ րէթլէրինին Թէտապիլի մախսուսէյի իլահիլէսի իլէ իթա գըղմըղ արը Բօմա հայրապետին վէ ումու մի քիլիսէ իւղէրինէ Բօմա հայրա պետինին հաղրէթը իսա էֆէնտի միգտէն ումում սիւրիւյիլ կիւթ մէք վէ իտարէ իթմէք ուլու հիւ քիւմէթի իլին , վէ քիլիսէնին իլ տիլատը մէնաֆիլին վէ իլթիլաճալ Թընա մէհմա իւլ էմքեան լաղըմ կէլէն տըգգաթ վէ իգտամաթը սէրպէսթանէ հիլ պիր տիւնեալի հիւքմտարա Թասիլ ոլտայարադ իճ րա իլէմէք իլին , պու տիւնեալի հիւքիւմէթ Բօմա քահանայապետի նէ էլլէմ տիր : Պուլար միւսթէ րէմ պիրատէրէր , սիլգէ , վէ իւհ տէյի զէղարէթինիլ Թէսլիմ ոլու նան տինտարարա րանա մալիւմ շէյլէր իտուկինտէն , հէր տիւրիլ ֆէյլ վէ պէրէթին մէնպար ոլան ոսատէթ ատալէթ վէ մէզհէպին տալտընը մուհագգազէն իլթիլամ իլէմիլշիլիլ , վէ միւթթատըթ ոլտուղունուլ տինտէ վէ մուհապէթ տէ , սէպաթ վէ շէճաթթըղտա , վէ իպրաղ իլէտիլինիլ առարը ճէլիլ իլէ պուլարը մուհաֆագա իթմէք իլին իթթիլատը իլէտիլինիլ Թէտա պիրի իալիսէթմէսիլ իլէ քիլիսէյի շէրիֆէ պիր Թարիլի ճէտիտ քիւ շատ իտէրէք , կէլէճէք զէման իլին

պիր էսէլը մէտսէրէյի ճէտիտէ Թէքը իտէճէթինիլ : իմաի պուր կեալը մէհհամէթրէնահ վէ մէն պար քիւլլէ շէֆգէթ վէ ինպէթ ոլան Հագգ Թասալա հաղրէթլէրինէ գալպիմիլի , վէ ումիտիմիլի միւն հասըր իտէրէք օնա նիլաղ իտէլիմ շէյլէ քի քէնտի լութֆու իլէ սիլ զին « վէ տինտարլարըն , ալապը պէրկիւղիտէսինին զէհատէթ մու հապէթ վէ զայրէթինիլ իգտիլատ վէ Թէքսիլինէ վէ սապիլթիլէթինէ հա մի ոլտուն » :

Իմաի հաղրէթը իսա վէքիլինին լիսանընտան չըգան պու րատտէտէ միւսէրըահ , վէ գալթի քէլամէր , հալթա գալիլէրին քէնտինի Թախ Թը ճէլիլ վէ զիլիլ զալթարընտա է տինտիլի վաղըթ սէյլէմիլ ոլտուղու շու քէլամէր քէնտինին ալա սարըլ մագ սէպաթ վէ մէթանէթինին Թա ճիւպ իթմէմէսի միւսթինսիլ պիր հիւք մէթի վէ առարը տըր :

Իլթէ մուհաղամ քահանայապետի միլ հաղրէթլէրինին էն ղիլատէ շայա նը Թէհապիւր սըֆաթը մէրղուպէ սինտէն պիրի պու սըֆաթը միհիմմէ տիր , վէ քիլմ պիլիլ քի Հագգ Թասալա հաղրէթլէրի տախի քէնտի Բաբալ լըղընըն միւտտէթինի Թէվարիլտէ էմապըղ ոլտուղ պու տէրէճէ Թէմ տիտ իթմէքիտէ անըն պու սէպալ Թընա պու ճիհանտա տախի պիր միւ քեաֆաթը ճէլիլէ ոլմագ իլին առալ լէթին , վէ հագգանիլէթին , քիլիսէ նին վէ քիւրսի շէրիֆին մուհաֆ ֆէրիլէթինի կէօրմէք շէրէֆ վէ Թէ սէլիլիլ իլին ոլմատըղը նէ մալիւմ :

Իմաի ճէնապը Լամ Եէղլի Թասալա հաղրէթլէրինին միւրատը սիւպհանիլ յէսի հէր նէ վէճ իլէ իսէ պիլ շու մուհաղամ ճիւլիւսիւն սէնէվիլինիլ քէմալը շէվիլ իլէ իճրա իտէրիլ :

Պիլիլէր իլէ իմղալարը հալիլ ոլան պիլիլ արիլէմիլ Բօմայա աղըրու Եօ լա րէվան ոլմուշ տուր . պիլիլ հիւք մէթ րայէթ վէ ուպուալիլթը վէլէ տիլէմիլիլ քէտէրը մուհաղամամըղա

պու արիլէլէր Թագտիմ իլէճէքլէր տիր . . . :

Վէրիլի Պուրթտա սէրքիւղորոս խանէմիլգաէ 4 յունիս 1871 :

(Իմղա)

ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԵ

Բուսիա տէվլէթինին սալնա մէյի ապէրլիլէսինտէ Բուսիա աղաքիլ քի նիլալիլէսի սէքիլ Եիւղ էլլի իքի Թապուր քիլատէ , վէ իքի Եիւղ սէք սէն Թապուր սիվարի ապէրլիլտէն մատուտ ոլուպ , պին տէօրթ Եիւղ Եի կիրմի իքի գըթա տախի Թօրու վար տըր : Ասաքիլի մէրղումէ հայը հաղըրտա օթուլ իւչ պին գըրգ իւչ նէ ֆէր զապիլթ , վէ Եէտի Եիւղ օթուլ իքի պին սէքիլ Եիւղ Եիկիրմի տօգուլ նէֆէր տիր : վէ հայը սէֆէրտէ օթուլ տօգուլ պին սէքիլ Եիւղ զապիլթ , վէ պիր միլիօն Եիւղ Եէթմիլ իւչ պին սէ քիլ Եիւղ Եէթմիլ տօգուլ նէֆէր տիր , զապըթանըն նէֆէրլէրէ նիսպէ Թի պինտէ օթուլ Եէտի տիր , իանի պին նէֆէրէ « օթուլ Եէտի զապիլթ վար տըր , սիվարի ապէրի Թէնգիլ » իտիլիլ տիր , առաքիլի մէվճուտէնին պինտէ Եէտի Եիւղ տօգսան Եէտիսի քիլատէ , վէ Եէթմիլ Եէտիսի սիվա րի վէ Եիւղ պիր Թօքճու վէ Եիկիրմի պէշի քիլըրու տուր : Խըրմէթի Թէք միլ ոլտարադ չըգան զապիլթլէրին մրգ տարը ապէրլիլտէ տախիլ ոլան զապիլթ լէրտէն ղիլատէ տիր , ֆագաթ քիւ չիւք զապիլթլէր իլէ նէֆէրաթտան ապէրլիլտէ Եէնի կիրէնիլէրին մրգտարը չըգանլարտան ղիլատէ տիր : Կէլէն օն սէնէ զարֆընտա լաղըմ ոլան մրգ տարտան գըրգ իքի պին իւչ Եիւղ օն պլթը նէֆէր ապէր ղիլատէ պընմըլ տըր : Ասաքիլին մէտրիֆճէ իլէրիլէ մէս աղըր տըր 1867 տէ առաքիլի մէր գուլմէնին Եիւղտէ էլլի տէօրտիւ ոլտուլ Եաղմագ պիլմէլ իտի . 1869 տա Եիւղտէ գըրգ ալթը նէֆէրի ան ճագ Թէնգիլ զապիլթիլ տիր օգուլուպ Եաղմագ պիլմէլէն նէֆէրաթ :

Տէվլէթլու Մանսուր բաշա հաղ-
րէթլէրի էվլէլէրի կիւն էրէն գարի-
յէսինէ ազիմէթ իլէ Զաթը հաղրէթը
Սատրաղամի իլէ պիր միւ լադաթ իթ-
միլէր տիր :

— Յիւրաթ (Եփրատ) նէ հրինին պօ-
յունա ինչա օլունաճագ տէմիր եօլ
հագգընտա վիէննատուն վարիտ օլան
թահրիրաթա նազարէն ինկիլթէրրա
տէվլէթի իշ պու իմթիլաղը սէրիան
էլէ կէջիրմէք էֆթէարընտա պուլուն-
մասը հաստէպիլէ օլ թէրաֆա ինկիլիզ
միւ հէնտիսլէրի իպամ գըլընմասը պա-
պընտա Պասը Ալինին միւ ոստաէսինի
իսթէմէքաւ պուլունմուշ տուր :

— Հալէպ վարիտ տէվլէթլու Սիւ-
րէյյա բաշա հաղրէթլէրի կէշէնքի
բէնչէմպիհ կիւնիւ ոսլալը մէմու-
րիլէթինէ ազիմէթ պուլունմուշ տուր
տուր :

— Շէհամէթլու իրան շահը հաղ-
րէթլէրինին պիրատէրլէրի օլուպ բա-
յիթաթը սալթանաթը սէնիէտէ
պուլունան Ապպաղ Միրզա հաղրէթլէ-
րինէ թէրաֆը էշրէֆը հաղրէթը միւ-
րիւքեանէտէն եիկիրմի պին զուրուշ
մահիլէ թախսիա պուլունմուշ օլտու-
ղու Սէրգուրէնայը շէհրիարի տէվ-
լէթլու բաշա հաղրէթլէրի վատէթա-
պը իլէ միւշարիլէյհ հաղրէթլէրինէ
թալիպ գըլընմը տուր :

— Կիււա նամ զագէթանըն հաղիրու-
նը էֆթէնչինին օնթարիլի նիւսիւն-
սինտէ գրաաթ օլունտուղունա նա-
զարէն պուլունտան եիկիրմի կիւն ագ-
տէմ Պրանտանըն էքսէրի մահալլէրին-
տէ ատէթա գըլ օրթասընտա կիպի
քիւլլիլէթլու գար եաղըպ հէր քէս
քէսմիւր վէ օտուն թէտարիլինէ պու-
լունմուշ տուր : հէլէ օրթա Պրան-
տա պուլունտան Լիօն շէհրիաէ շիւս
տէթլու սօլուգ օլարագ բէք չօգ
տա գար եաղմը տուր :

Զաթը հաղրէթը սատարէթէնա
հիլէրի հէր նէ գատար կիւն պէ
կիւն նամիզաճըղարընտան քէսպը
իֆագաթ իթմէքաւ իսէլէրտէ , պու-
ճիւմէ , էլէն գարիլէսինտէ իգա-
մէթ իտէճէյի միւսամմէմ օլան եիւ-

մի կիւն իսթամընտան սօնրու տա-
խի Սալթանաթը սէնիլէնին իշլէրի
իլէ մէշղուլլիլէթէ ալտէթ իթմէ-
յուպ , իլլա պիր քաշ կիւն տահա
գարիլէի մէղքիւրէ իսթիրահաթ ի-
տէճէքլէր իվիլ :

Լէվլի Հէրալի

ԵՌԻՆԱՆ ՎԱՔՕՐՈՒՆՈՒՆ ԵԱՆՄԱՐ

Պու էլէմնագ վագաա հագգընտա
Շիրատան թէվարիտ իտէն զագէթա-
լէր վուգուի հալի պէր վէճհը աթի-
նագ իւ հիքքեպէ իտէրլէր :

Եունան վաքօր գուլմանեալընըն
վաքօրարընտան էն մէշղուլլու օլան
Եւնոմիա նամ չարիւր եանտան վաքօր
ատէթը գատիմէսի միսիլիւ Եու նան
սէվահիլվէ տալարընտան կէրէք եօլ-
ճու վէ կէրէք էմթաա համիլ օլարագ
մահը յուլիսին իւշիւնճիւ բագար իւ-
թէսի կիւնիւ ալէսապահ Բիլէտէն
թահրիլէր չարիւր հարէքէթ իլէմիշ ի-
տի :

Վաքօրու մէղքիւր էճինա , Բօրոս
վէ Հէտրայը կէշիպ , վէ ֆէրտասը
կիւնիւ սապահըն սաաթ 10ու րտա-
տէլէրինտէ Սբէցիա նամ ճէղրիլէ իւշ
տէօրթ միլ գատար եօլու գալմը օլ-
տուղու հալտէ պիր տէ նահէհան
տէհէթլու պիր բաթլայըն սէսի ի-
շիթիլտի վէ վաքօրուն գըլ թէրաֆը-
նըն սօէշէմէսի իւգէրինտէ օթու-
րանլար վէ կէղէնլէր իլէ հալայա ա-
թըլը :

Պիրինճի գամարանըն ալթընտաքի
պարու թ մաղաղասը քի թախմինէն
սէքիլ օգգա գատար պարու թ չպու-
լունմագտա իտի , բաթլամը օլուպ
վաքօրու մէղքիւրին սալարընը եա-
թագ օտասընը վէ տէրունինտէ պու-
լունանլարըն քէսաֆէսինի թէքմիլան
թէլէֆ իլէտի :

Պու բաթլայընըն իւգէրինէ պիրտէ
վաքօրուն անինտէ թուլունտուղու
կէօրիւլտիլ իտէ , վաքօրու գարայա
աթըպ գուլթարմագ իլէն մագինու-

լարըն թէքիլի գուլվէթ իլէ իշլէթ-
տիրիլմէսինէ էմր վէրիլտի , վէ վաքօ-
րուն թուլունմագալարը զայլէթլէ գուլ-
վէթլի օլտուղունտան աթէշ սէօն-
տիւրիւլտիլ , վէ գաբտան տախի վա-
քօրու Շիրայա տօղրուլթարագ չար-
շէնպիհ կիւնիւ ալէսահը մահալը
մէղքիւրէ մուվասըլէթ իլէտի , վա-
քօրուն գըլ թէրաֆընըն եալընը
թէքնէսի գալմը օլմաղ իլէ , սայիր
շէյլէր քիւլլիլէն կէյէ տալունմուշ
իտի :

Վաքօրու մէղքիւր տէրունինտէ
պուլունան եօլճուլար 230 նէֆէր օ-
լուպ պուլունարտան 125 նէֆէրի իթէ-
լէֆ օլարագ , գուլթուլանլարըն ի-
շինտէ տախի պիր թագըմը եարալան-
մըշլար իտի :

Տէրունի գամարատա տախի 15
մէվթա պուլունմուշ օլմաղ իլէ չպուլ-
լարըն ճէնաղէլէրի Շիրատա տէֆն օ-
լունմուշլար , վէ պուլար զայլէթ իլէ
սիյահանմըշ վէ հիլէթտէն չըգմըշ օլ-
տուլարընտան բէք չօլունուն քիւ-
լէր օլտուղու թանըմալը :

Բիվայլէթ օլունուր քի իսայը գէ-
մանտան պէրու Բարիլտէ թիւճճար-
լըպ իլէ իգամէթ իթմէքաւ օլան Մ .
Պուրնա նամ պիր գաթ պու տէֆա
նըշանլընը իլէ պիրլիքաւ վէ թանընա
ալտէթ իթմէք իւղրէ վաքօրու մէղ-
քիւրտէ պուլունտուղունտան Սբէց-
յիայա վաղ օլտուգտա Սբէցյիալը
օլան եօլճուլարա իւրամէն պիր կէոս
թէրիշ արղիւսինտէ պուլունմագտա
իտի իտէ տէ , մէղքիւր բաթլայըն վէ
գաղա պու արղիւսինէ միւսաատէ
իթմէմիշ տիր : Շէյլէ քի մէղքիւր
Մ . Պուրտա վաքօրուն Օլլանտո նամ
գաբտանը իլէ պէրապէր վաքօրուն
տալունմագաղ իւգէրինտէ օլտուղուն-
տան , թայիֆէլէրէ էմր օլունմուշ
իտի քի պարու թ մաղաղասընտան
պիր գաշ տանէ ֆիլէնը կէթիրիլլէր :

Մէղքիւր բաթլայընըն սէպէպի-
նէ տայիր պուլունտան զիյատէ պիր մա-
լիւմաթ եօք տուր . ֆագաթ թայի-
ֆէլէրին աղըղարընտա սիկարա իլէ
մաղաղայա ինիպ պիր գըղըճըմ իլէ

մէղքիւրէ աթէշ սէպէպիւթ վերիւ միշ օրապիւմէսի տախի իհթիմալտէն պայիտ տէյիլ տիր :

Վարօրուն տէրունինտէ պուլունան եօլճուլար իշինտէ իխթիար հա: ճի Բէթրօ վէ Սբէցցիա վէ Օլիմբիար մէպուսլարը վէ Եունան ատալարը թիւճարարընտան պաղը զէվաթ պուլունմագտա իմիշլէր :

Լէվանի Կէրպի

Իսէ բօսթա վարիտաթճա խալէլ Կէթիւրէճէկի ճիհէթլէ թէճվիզ օլա մայաճաղը տէրքեար պուլունմըշ օլմաղլէ պատէմա օլ միսիլլիւ զաղէթա բազէթլէրի մուայէնէ օլարագ արալաընտան էօյլէ մէքեաթիպ վէ սաիրէ շուհուր իլէտիկի թագտիրտէ միւրսէլիւն ալէյհէ Կէօնտէրիլմէյէրէք բօսթա խանէտէ թէվզըզ իտիլէճէկի ճիւմլէնին մայիւմիւ օլմագ իւզըէ իլանը քէյթիլէթէ իպթիտար գլընար

Գաթօլիք տինտարանընա էլզէմ օլան տուալարըն իլալէսի իլէ պուտէֆա մաթպատմըղտա թուպ ունէշ օլունմուշ օլան :

ՀՌՈՎՄԷԱԿԱՆ

Գրիգորիան վարդապետ-իւն Ֆիրուխթ օլունտուղի իլան օլունուր :

Փիշ- 50 բարա :

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Տաշրալարտա Կէօնտէրիլմէքտէ օլան զաղէթա բագէթլէրինին արալէրինէ մէքթիւպ . վէ պօնօ , վէ էվրագը սաիրէ սըգըշտըրըմագտա ֆօլտիրի միւշահէտէ օլունմուշ , վէ պուլունմագտա իմիշլէր :

Պէյ օղլունտա Եէնի չարշըտա թէլէկրաֆիանէ գարշըսընտա 113 նումէրօլու պօնաճը ուսթա Կըղմէսին ֆապրիգատընտա Կէրէք Եիւնլիւ վէ Կէրէք իբէքլի Էնվայը թիւլիւ խաս րէնքլէր պօյանըր վէ մէնկէնէլէնիւր վէ միւշթէրիլէրինի խօշնութ իտէճէկի իշիւն իլան իտէր :

Իմրագը Հիւմայինը ճէնուպը միւլլաքեանէտէն չարշըլի քէպիրտէ գալբաքճըլար պաշընտա վագի 109 նումէրօլու պիր պապ թօհաֆճը տիւրքեանը խաղինէյի խասթէլի շահանէ թարաֆընտան իճար իտիլէճէլինտէն իսթիճարընա թալէպ օլանլարըն խաղինէյի ճէլիլէյի մէղքիւրէյէ միւրաճաաթ էյլէմլէրի :

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՊՈՂԱԶ ԻՉԻՆԷ ԻՇԼԷՅԷՆ ՎԱՐՈՐԼԱՐԸՆ ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԱՔԷԹՎԷՐԻ

1871 Մայիս 31 Բաշ Էրէնի Էնի-Նուր Էրիդըն

ԿԱՐԴԱՆԱԿԱՆ ԵՆԻՆԷ	ՎԱՐՈՐԼԱՐԸՆ	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ
10 45	4	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ	3	20	Բ. Հիսար, Արնափուտք. Օրթաք. Պէշիկթաշ.
11	20	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ	4	19	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ
11 30	19	Բ. վէ Ա. Գալափուտան Մէղարպուրնու, Պէշիկթաշ. Թարապ. ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ, Սթէնէա, Էմիրկ. Բ. Հիսար, Պէշիկթաշ.	5	15 25	Պէշիկթաշէրէտէն Թարապ. ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ, Էմիրկ. Բ. Հիսար, Արնափուտք, Գուրուշէմէ, Օրթաք. Պէշիկթաշ. տալիս :
12 15	11	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ	6	15 4	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ
1	25	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ	8	30 23	ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ
1	30 23	Պէշիկթաշէրէտէն ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ, Էմիրկ. Բ. Հիսար, Պէշիկթաշ. (ճումաալարտան մատա) :	9	30 6	Պէշիկթաշէրէտէն Թարապիւ, Էմիրկէն, Բ. Հիսար, Արնափուտք. քէօյ, Պէշիկթաշի, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ. ԷՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ ազալմը ֆէվզէլտէ պիր վարօր 10 պուշուգատա Մէղարպուրնուտան հարաքէթ խալպ, Պէշիկթաշէրէ, Պէշիկթաշ, Էմիրկ, Արնափուտք, Օրթաք. վէ Պէշիկթաշա ուղարպարագ քէօրիլէ ԷՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ տիր :
2 15	18	Պէշիկթաշէրէտէն Թարապ. ԵՆԻՆԷ ԵՆԻՆԷ, Սթէնէա, Էմիրկ,			

ԱՐՆԱՎՈՒՏՔԵՅՈՒՆ ԹԱՐԻԳԻ		
11 30	3	Արնավուտքէօյտէն Գուրուչէմէ, Օրթաք. Պէշիկթ.
12	5	Պէշիկթէն Արնավուտք. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթ.
Գապարաշ.		
12 45	6	Արնավուտքէօյտէն Գուրուչ. Օրթաք. պէշիկթ. Գա-
պարաշ.		
1 15	1	Արնավուտքէօյտէն Գուրուչ. Օրթաք. պէշիկթաշ.
1 45	3	Արնավուտքէօյտէն Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ.
Գապարաշ.		
2 30	5	Արնավուտքէօյտէն Գուրուչ. Օրթաք. պէշիկթաշ.
Գապարաշ.		
4 45	11	Արնավուտքէօյտէն Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթ. Գա-
պարաշ (ճումալարտան մատա)		
10 15	3	Արնավուտքէօյտէն տօղրու քէօրիւյէ.
11	5	» » »

ԱՆԱՏՈՒ ԹԱՐԻԳԻ

11 30	22	Պէշիկթաշ Բաշապաշէ, Բիֆաթ Բաշա մաշալ.
Գանընա, Ա. Հիսար, Գանտիլի, Վանիք, Չէնկէք,		
Պէշիկթաշ, Գուրուչնճուկ:		
11 30	4	Վանիքէօյտէն Չէնկէք, Պէշիկթաշ. Գուրուչնճ.
պարաշ.		
12 30	21	Պէշիկթաշ Բաշապաշէ, Գանընա, Ա. Հիսար,
Վանիքէօյ, Չէնկէք. Պէշիկթաշ. Գուրուչ.		
1 15	17	Պէշիկթաշէօյտէն Թարապ, Պէշիկթ, Բաշապ, Գան-
ըն, Ա. Հիսար, Գանտիլի, Վանիք, Չէնկէքէօյ,		
Պէշիկթաշ. Գուրուչ. (ճումալարտ 1 պուշուրա)		
2 15	12	Պէշիկթաշէօյտէն Պէշիկթ, Բաշապ. Գանըն. Ա. Հի-
սար, Վանիք. Չէնկէք. Պէշիկթաշ. Գուրուչ. Պէշիկթ.		
(ճումալարտան մատա)		
4	21	Պէշիկթաշ Բաշապ. Բիֆաթ Բ. Գանըն. Ա. Հիսար,
Գանտիլի, Վանիք. Չէնկէք, Պէշիկթաշ. (ճումալար-		
տան մատա)		
9	22	Պէշիկթաշէօյտէն Պէշիկթ, Բաշապ. Գանըն, Ա. Հի-
սար, Գանտիլի, Վանիք. Չէնկէք. Պէշիկթաշ, Գուրուչ.		
Իւսկիւտար (ճումալարտ Բիֆաթ Բաշա մաշալէ տախի):		

ԵՒՎԱՐՅԵ ՔԵՅՐԻՒՆՏԵՆ ՊՕՂԱԶ ԻՉԻՆԵ
ԲՈՒՄԵԼԻ ՎԵ ԱՆԱՏՈՒ ԳՐԵԼԱՐԸ ՊԵՐԼԻՔՏԵ

12 45	20	Պէշիկթաշ, Օրթաք, արնավուտք. պէշիկ, Բ. Հի-
սար, Էմիրիկ, Ենիք. Թարապ. Պէշիկթ. Մէշար-		
պուրն, Ենի մաշալ.		
1	4	Գապարաշ, Իւսկիւտ. Պէշիկթ. Գուրուչ. Օրթաք.
պէշիկթաշ. Արնավուտք. Գանտիլի. Բ. Հիսար, Գանըն,		
Էմիրիկ. Ենիք. Պէշիկթ, Թարապ. Պէշիկթ. Ենի մ.		
2 15	19	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնավուտք. Բ. Հի-
սար, Էմիրիկ. Ենիք. Թարապ. Պէշիկթ. Մէշար-		
3 30	25	Գապարաշ, Պէշիկթ. Օրթաք. Արնավուտք. Բ. Հի-
սար, Էմիրիկ. Ենիք. Թարապ. Պէշիկթ. (ճումալարտ		
Պէշիկթաշ տախի)		
5	23	Պէշիկթ. Օրթաք. Արնավուտք. Պէշիկթ. Բ. Հիսար.
Էմիրիկ. Ենիք. Պէշիկթ, Թարապ. Պէշիկթ. Մէշար-		
պուրն. Ենի մաշալ.		
6 30	6	Պէշիկթ. Օրթաք. Պէշիկթաշ, Արնավուտք. Բ. Հի-

7 30	22	ար. Էմիրիկ. Ենիք. Թարապ. Պէշիկթ.
Պէշիկթ. Օրթաք. արնավուտք. Բ. Հիսար, Էմիրիկ,		
Ենիք. Թարապ. Պէշիկթ.		
9	11	Արնավուտք. Պէշիկթ, Բ. Հիսար, Էմիրիկ, Ենիք.
Թարապ. Պէշիկթ. Մէշարպուրն, Ենի մաշալ.		
10	20	Թարապ. Պէշիկթ. Մէշարպուրն, Ենի մաշալ. Բ. Պէ-
ա. Գապար (ճումալարտ Էմիրիկ. Ենիք.)		
10 15	25	Էմիրիկ. Ենիք. Թարապ. Պէշիկթ. (ճումալարտան
մատա)		
10 20	1	Պէշիկթ. Բ. Հիսար. Էմիրիկ. Ենիք. Պէշիկթ. Թա-
րապ. Պէշիկթ. Ենի մաշալ.		
10 30	19	Պէշիկթ. Բ. Հիսար, Էմիրիկ, Սթէննա, Ենիք.
Թարապ. Պէշիկթ. Մէշարպուրն. (ճումալարտան մատա)		
10 45	18	Օրթաք. արնավուտք. Էմիրիկ. Ենիք. Թարապ.
Պէշիկթ. Ենի մաշալ. (ճումալարտ Սթէննա տախի)		
11	23	Գուրուչէմէ, Պէշիկթ, Բ. Հիսար. Էմիրիկ. Ենիք.
Թարապ. Պէշիկթ.		

ԱՐՆԱՎՈՒՏ ՔԵՅՐԻՒՆ ԹԱՐԻԳԻ

12 30	1	Պէշիկթ. Գուրուչէմէ, արնավուտք քէօյ.
12 45	3	Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ. արնավուտք.
1 15	5	Պէշիկթաշ, Պէշիկթաշ. արնավուտք.
9 20	3	Պէշիկթ. Պէշիկթաշ. արնավուտք.
10	5	Գապարաշ, Պէշիկթ. Օրթաք. Գուրուչ. արնավուտք.
11	3	Գապարաշ, Պէշիկթ. Օրթաք. արնավուտք.
11 25	6	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. արնավուտք.
11 45	5	Պէշիկթ. Օրթաքէօյ. արնավուտք.

ԱՆԱՏՈՒ ԹԱՐԻԳԻ

2 15	21	Իւսկիւտ. Գուրուչնճ. Պէշիկթաշ. Չէնկէք. Վանիք.
Գանտիլի. ա. Հիսար. Գանընա, Բաշապաշ. Պէշիկթ.		
(ճումալարտ Բիֆաթ Բաշա մաշալ. Պէշիկթ տէրէ տախի)		
3 45	11	Պէշիկթ. Գուրուչնճ. պէշիկթաշ. արնավուտք. (ճում-
ալարտան մատա)		
9	12	Գուրուչնճ. Պէշիկթաշ. Չէնկէք. Վանիք. Գանտիլի.
ա. Հիսար. Գանընա, Բաշապաշ, Պէշիկթ, Թա-		
րապ. պէշիկթ տէրէ:		
9 45	17	Գուրուչնճ. Պէշիկթաշ, Չէնկէք. Վանիք. ա. Հի-
սար, Գանըն, Բաշապաշ, Պէշիկթ, Պէշիկթ տէ-		
րէ: (ճումալարտ իւսկիւտ 10 տա)		
10 30	21	Պէշիկթաշ. Չէնկէք. Վանիք. Գանտիլի. ա. Հիսար.
Գանըն. Բիֆաթ Բաշա մաշալ. Բաշապաշ. Պէշի-		
կթ (ճումալարտան մատա).		
11	22	Գուրուչնճ. Պէշիկթաշ. Չէնկէքէօյ, Վանիքէօյ,
ա. Հիսար, Գանըն, Բաշապաշ, Պէշիկթ:		
11 30	4	Գապարաշ, Գուրուչնճ, Պէշիկթաշ, Չէնկէք
քէօյ, Վանիքէօյ:		

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՑԱԶ ՎԵ ՄԵՍՈՒԼ ԴԱԶԵԹԱ
ՄԻՔՈՅԷԼ ԷՄՍԷՐՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՔՈՅԷՆՏԵՍԵԱՆ
ԴԱԼԱԹԱ

ՀԱՅՈՑ ԵՆԵՂՅՈՒՆՈՑ ԳՈՂՈՑ ԹԻՒ 19 ՎԵՐԻ ՅԱՐ